

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN

OP VRAGEN VAN

J. Mooiman (PVV)

(d.d. 27 juli 2020)

Nummer

3645

Onderwerp

Voorkom hogere energierekeningen voor onze burgers

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Uit een artikel van de Telegraaf op donderdag 23 juli jongstleden () komt naar voren dat honderden huishoudens uit de Haagse wijk Transvaal Midden woedend zijn, aangezien zij worden geconfronteerd met torenhoge energienota's en stijgingen van vaste kosten, nadat zij verplicht zijn aangesloten op een collectieve warmte-en koude opslag.*

Bewoner Jasar Benzian geeft in het artikel aan dat bewoners zich beduveld voelen, aangezien hen werd voorgeschoteld dat zij een duurzame woning zouden krijgen met lagere energiekosten dan wanneer ze op aardgas zijn aangesloten. Echter, waar bewoners jaarlijks gemiddeld circa 200 euro terugkregen, moeten sommige bewoners nu honderden tot duizend euro extra betalen, ondanks de zachte winter.

Een andere bewoner, Milko Lippens, gaf aan dat zijn maandlasten dit jaar met maar liefst veertig procent zijn gestegen en dat er tot overmaat van ramp ook nog ruim twintig storingen dit jaar en afgelopen jaar waren.

De PVV maakt zich grote zorgen over de financiële gevolgen voor onze burgers. Niet alleen worden door meerdere overheidslagen vele miljoenen euro's belastinggeld verspild aan allerlei inefficiënte klimaatprojecten, maar is het ook niet uit te sluiten dat de energierekening van burgers in wijken waar woningen gedwongen van het aardgas worden gehaald gaat stijgen.

Eind 2019 bleek uit onderzoek van onderzoeksbureau Ecorys dat maar liefst 650.000 Nederlandse huishoudens niet of nauwelijks hun maandelijkse energierekening kunnen betalen. (**)

Dit is al een schrikwekkend grote groep, maar het onderzoeksbureau verwacht dat deze groep 'energiearme' Nederlanders de komende tien jaar nog veel groter wordt, aangezien kabinet Rutte-III ernaar streeft alle woningen van het gas af te halen. Ecorys berekende dat in 2030 maar liefst 1,5 miljoen huishoudens met moeite de kosten voor gas en elektriciteit kunnen opbrengen. Dat zijn dus ook honderdduizenden Zuid-Hollanders.

Vooraf

De energietransitie is een noodzakelijke opgave die iedereen raakt. Met name voor gemeenten zijn er complexe uitdagingen die achter de voordeur van inwoners bij elkaar komen. Er zijn bijvoorbeeld hele wijken die gebouwd zijn met asbest-vensterbanken en waar tijdens de bouw in de jaren '60 technische keuzes zijn gemaakt die nu leiden tot kozijnen die uit de gevel vallen. Dat zijn vaak dezelfde wijken waar veel nationaliteiten door elkaar wonen, veel koop- en huurwoningen door elkaar staan en de VvE's niet gespaard hebben. Soms loopt er ook nog een drukke weg doorheen en is het grootste deel van het oppervlak verhard waardoor bij harde regen de huizen onderlopen en bij hitte mensen nergens verkoeling kunnen vinden.

De energietransitie werkt in deze wijken vaak als aanleiding om het gesprek te voeren, maar is geen oplossing voor alle problemen.

Het college bekijkt de energietransitie als integrale opgave. Binnen deze opgave zoeken wij steeds naar de toegevoegde waarde van de provincie. Betaalbaarheid is daarbij een belangrijke factor, maar staat niet op zichzelf.

Wanneer mensen onzeker werk hebben of gezien de woningnood blij moeten zijn om een woning te hebben, is de impact van een stijgende energierekening veel groter dan bij mensen met een vaste goedbetaalde baan en een afbetaald huis. Daarbij komt dat juist voor mensen in slecht geïsoleerde woningen de energietransitie voordelen kan bieden: onder andere minder geluidsoverlast en tocht en meer comfort.

1. *Kunt u aangeven voor Zuid-Hollandse huishoudens die aardgas hebben ingeruild voor een warmtepomp, hoe hun energierekening zich gemiddeld verhoudt tot de jaren voor deze wissel? Gaarne deze cijfers ook t.a.v. provinciale gebouwen waar aardgas is vervangen door een warmtepomp te leveren. Graag een gemotiveerd antwoord.*

Antwoord

De provincie Zuid-Holland heeft geen inzicht in het aantal huishoudens dat aardgas heeft ingeruild voor een warmtepomp en ook niet in de eventuele wijziging van de energierekening.

Er zijn bij het college geen provinciale gebouwen bekend die recentelijk van aardgas overgestapt zijn naar een warmtepomp. Het provinciehuis wordt verwarmd met stadswarmte en gekoeld met een WKO-installatie. In de renovatie van het hoofdgebouw wordt de WKO-installatie vernieuwd en met warmtepompen uitgebreid zodat er ook mee verwarmd kan worden.

2. *Deelt u de mening dat als er sprake is van stijgende energierekeningen zoals in de casus Transvaal Midden, dat dit volstrekt onacceptabel is? Wat bent u van plan te ondernemen om dergelijke stijgende energierekeningen te voorkomen? Graag een gemotiveerd antwoord.*

Antwoord

Het college vindt de betaalbaarheid van de energietransitie belangrijk maar heeft geen invloed op de prijzen die de energieleveranciers rekenen. De prijs van warmte in collectieve warmtenetten is gereguleerd, hierop wordt toegezien door de Autoriteit

Consument & Markt.¹ De provincie spant zich in om in de bijstelling van de huidige warmtewet het regelen van de betaalbaarheid van warmte goed op de agenda te houden.

De provincie ondersteunt lokale warmte-initiatieven bij het inzichtelijk maken van de businesscase op langere termijn, zodat zij geïnformeerde besluiten kunnen nemen. De keuze voor een bepaalde toepassing is aan de eindgebruiker.

De provincie draagt daarnaast bij aan pilots en projecten om mensen te helpen om maatregelen te nemen die comfort verhogend zijn en daarnaast de energierekening verlagen.

Verder ondersteunt de provincie inwoners met een maximale WOZ-waarde van €200.000 of maximaal €900 huur met maximaal 3.000 euro voor besparingsmaatregelen en de verduurzaming van hun woning.

De provincie ondersteunt ook woningbouwcorporaties die via een coöperatief model zonnepanelen op hun daken leggen. Via dit model zijn de huurders gratis lid van de coöperatie en hebben zij, zonder zelf te hoeven investeren, per direct een lagere energierekening.

3. *Wordt door de provincie op wat voor manier dan ook geïnventariseerd en/of rekening gehouden in beleid wat de financiële gevolgen op lange termijn zijn van het aardgasvrij maken van wijken? Zo ja, graag zoveel mogelijk details. Gaarne ook cijfers voor eventuele provinciale gebouwen waar aardgas is vervangen door bv. een warmtepomp. Graag een gemotiveerd antwoord met zoveel mogelijk details.*

Antwoord

De gevolgen voor de individuele gebruiker zijn lastig te voorspellen omdat zij van veel verschillende factoren afhankelijk zijn. De berekeningen die in de Transitievisies Warmte (TVW) door gemeenten gemaakt worden, gaan meestal uit van een termijn van 30 jaar en worden in de loop van 2021 vastgesteld door de verschillende gemeenteraden.

Op dit moment worden via het programma Lokale initiatieven pilots uitgevoerd op het gebied van energiearmoede. De voorlopige resultaten laten zien dat ook in Zuid-Holland een significant aantal inwoners moeite heeft met het betalen van hun energierekening, los van de opgave waar we nu voor staan. Bij stijgende gasprijzen zal dit verergeren. Juist deze mensen hebben soms weinig invloed op hun energierekening, sommigen omdat de verhuurder de investeringsbeslissingen (niet) neemt, anderen omdat zij te weinig spaargeld hebben om zelf te investeren.

De provincie ondersteunt lokale initiatieven om zelf aan de slag te gaan in hun wijk en samen met hun gemeente een goed plan te maken voor een transitie die voor iedereen haalbaar en betaalbaar is. Deze transitie kan daarnaast eveneens bijdragen aan nieuwe werkgelegenheid.

¹ <https://www.acm.nl/nl/onderwerpen/energie/afnemers-van-energie/warmte-informatie-voor-zakelijke-afnemers/warmtetarieven>

4. *Wordt door de provincie op wat voor manier dan ook geïventariseerd en/of rekening gehouden in beleid m.b.t. het aardgasvrij maken van wijken en provinciale gebouwen, hoeveel storingen er zijn en waren bij energielevering door aardgas, warmtepompen etc.? Zo ja, graag zoveel mogelijk details en zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Storingen worden bijgehouden door de netbeheerders, zoals Stedin en Alliander. De provincie heeft daar geen rol of inzage in. De provinciale gebouwen zijn al langere tijd aardgasvrij, er is geen overzicht beschikbaar van de hoeveelheid storingen.

5. *Kunt u aangeven hoe de verschillende zwaarwegende belangen van burgers (gezondheid, financieel, energiezekerheid etc.) worden gewaarborgd bij het aardgasvrij maken van wijken? Graag een gemotiveerd antwoord.*

Antwoord

De TVW's die in de loop van volgend jaar door de gemeenteraden worden vastgesteld, zullen rekening houden met deze verschillende aspecten. Deze TVW's zullen uiteindelijk landen in de gemeentelijke omgevingsvisies, in dat proces komt ook de borging van andere belangen zoals gezondheid en veiligheid aan de orde. De provincie ondersteunt gemeentes op procesniveau bij het opstellen van die visies, maar is geen partij in de besluitvorming.

Op blz. 73 van de Jaarstukken 2019 staat:

“We nemen maatregelen om energie te besparen en het gebruik van aardgas drastisch te verminderen.”

6. *Deelt u de mening, kijkende naar de verstreckende sociaaleconomische gevolgen van de Coronacrisis, het snel stijgende aantal ‘energiearmen’, de steeds luider wordende weerstand tegen de energietransitie en het vele belastinggeld dat deze transitie kost, dat het verstandig is om provinciaal beleid dat is gericht op het drastisch verminderen van het aardgasverbruik te heroverwegen? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

De transitie naar hernieuwbare energie is afgesproken in het klimaatakkoord. Alle provincies hebben zich gecommitteerd aan de uitvoering daarvan. De transitie is een pad tot 2050. Het college is van mening dat de maatregelen die nodig zijn om de gevolgen van de coronacrisis te verzachten van kortere termijn zijn en daarom geen directe invloed hebben op de acties die gericht zijn op 2050. Overigens ziet het college dat in veel gemeenten juist naar aanleiding van corona initiatieven ontstaan om sociale binding en lokale werkgelegenheid te stimuleren, vaak op het gebied van de energietransitie. Het college probeert waar mogelijk deze kansrijke ontwikkelingen te ondersteunen.

Het college deelt uw stelling niet dat er steeds minder steun is voor de energietransitie. Uit diverse onderzoeken blijkt dat die steun er wel is. Wel is het college met u eens dat er aandacht moet zijn voor alle inwoners in de provincie, de transitie moet haalbaar en betaalbaar zijn voor iedereen.

